

Ma'rufjonov Javohir

Abdulazizov Asilbek

Oripov Foziljon

Farg'ona davlat universiteti talabalari.

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Pestitsidlarning zararli taraflari, yengil zararlanishning belgilari, Organik mahsulotlar tarkibida pestitsidlar hamda qishloq xo'jaligidagi ahamiyati haqida ma'lumotlar yoritib berilgan.*

Kalit so'zlar: *Pestitsid, yovvoyi o'tlar, fungitsidlar, herbisitlar, sintetik pestitsidlar, meva va sabzavotlar.*

Pestitsidlar odamlar uchun toksik bo'lishi mumkin, ammo pestitsidlar funktsiya ularning qanchalik zararli ekanligini aniqlaydi.

Ta'siri ham pestitsidlar shuningdek, u miqdori va konsentratsiyasiga bog'liq bo'lishi mumkin. Shuningdek, u odamning teriga tushishi, yutishi yoki nafas olishiga qarab turli xil ta'sir ko'rsatishi mumkin. Pestitsid ta'sir qilish Sog'liqni saqlashning uzoq muddatli xavf-xatarlari to'g'risida juda ko'p tadqiqotlar mavjud emas. Ammo Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ko'p miqdordagi pestitsidlar bilan aloqa qilish ko'payishga ta'sir qilishi va saraton kasalligini keltirib chiqarishi mumkinligini ta'kidlamoqda. JSST ma'lumotlariga ko'ra insektitsidlar odatda gerbitsidlarga qaraganda odamlarga ko'proq zaharli hisoblanadi. Katta miqdordagi a pestitsidlar Ta'sir zaharlanishni keltirib chiqarishi mumkin. Zaharlanish belgilari darhol yoki bir necha soatdan keyin paydo bo'lishi mumkin.

Yengil zaharlanishning ba'zi belgilari quyidagicha:

- Bosh og'rig'i
- Bosh aylanishi
- Ko'ngil aynish
- Diareya
- Uyqusizlik
- Tomoq, ko'z, teri yoki burunning tirnash xususiyati.

O'rtacha intoksikatsiya belgilari quyidagicha:

Loyqa ko'rish

Chalkashlik, chalkashlik

Qusish

Tomoqning torayishi

Tez yurak urishi

Jiddiy zaharlanishning ba'zi belgilari quyidagicha:

Kimyoviy kuyishlar

Ongsizlik

Nafas olishning iloji yo'q

Nafas olish yo'llarida ortiqcha balg'am

Pestitsidning qoldiqlari qaysi oziq-ovqatlarda ko'proq bo'ladi?

Eng yuqori pestitsid darajasi? Qanday meva va sabzavotlarga ega:

- Ismaloq
- Qulupnay
- Nektarin
- Karam
- Uzum
- Olma
- Gilos
- Shaftoli
- Pomidor
- Nok
- Kartoshka
- Seldr

Ushbu mahsulotlar tarkibida pestitsidlar miqdori boshqa meva va sabzavotlarga qaraganda ko'proq. Eng past pestitsidga ega bo'lgan meva va sabzavotlar quyidagilardir:

- Shirin jo'xori
- Avokado
- muzlatilgan no'xat
- ananas
- Papaya
- Piyoz
- Sarsabil
- Baqlajon
- Karam
- Kivi
- Qovun
- Gulkaram
- Qo'ziqorinlar
- Shirin va suvli qovun
- Brokoli

Yuqori pestitsid ta'sirining sog'liqqa ta'siri qanday?

Pestitsidlar ta'siridan bir necha oy yoki yil o'tgach sodir bo'lishi mumkin bo'lgan surunkali nojo'ya ta'sirlarga, shuningdek, o'tkir ta'sir deb ataladigan qisqa muddatli salbiy ta'sirga olib kelishi mumkin. Sog'likka o'tkir ta'sir ko'rsatadigan misollarga ko'z toshmasi, pufakchalar, ko'rlik, ko'ngil aynish, bosh aylanishi, diareya va o'lim kiradi.

Ma'lum bo'lgan surunkali ta'sirga misollar saraton, tug'ma nuqsonlar, reproduktiv zarar, nevrologik va rivojlanish toksikligi, immunotoksiklik va endokrin tizimning buzilishi. Ba'zilar pestitsidlar ularning ta'siriga nisbatan boshqalardan ko'ra ko'proq himoyasizdir. Masalan, go'daklar va yosh bolalar pestitsidMa'lumki, ular rinning toksik ta'siriga kattalarga qaraganda sezgirroq. Ferma ishchilari va zararkunandalarga qarshi vositalar ular ko'proq himoyasiz, chunki ular ko'proq fosh bo'lishadi.

Organik oziq-ovqat mahsulotlarida pestitsidlar ozmi?

Organik mahsulotlar tarkibida sintetik pestitsidlarning darajasi pastroq. Bu tanada pastroq sintetik pestitsid darajalarga aylanadi. 4.400 dan ortiq kattalardagi tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, organik mahsulotlardan kamida o'rtacha darajada foydalanish to'g'risida xabar berganlarning siydigida sintetik pestitsidlar miqdori past bo'lgan. Biroq, organik mahsulotlar yuqori darajada biopestitsid Bu o'z ichiga oladi. Organik pestitsidlar Buning ekologik ta'siri ham mavjud va ba'zi hollarda bu sintetik alternatalarga qaraganda yomonroq.

Xulosa: Meva va sabzavotlarni iste'mol qilish sog'liq uchun juda ko'p foydali ekanligi haqida juda katta ilmiy dalillar mavjud. Bu mahsulot organik yoki an'anaviy ravishda etishtirilishidan va u genetik jihatdan o'zgartirilganligidan qat'iy nazar to'g'ri keladi. Ba'zi odamlar atrof-muhit yoki kasbiy sog'liq muammolari tufayli pestitsidlaroldini olish uchun tanlashi mumkin. Ammo shuni yodda tutingki, organik bo'lish pestitsidsiz degani emas.

Kontaminatsiyalangan meva va sabzavotlarni idishga soling va ichiga etarlicha suv quyung. Idishdagi suvga sirka soling va idishni 15 daqiqaga qoldiring. Shundan so'ng, uni idishdan olib tashlang va mevalarni suv bilan yuving. Sirka, hasharotlar va pestitsid qoldiqlari Bu mevalarning 98 foizini mevalardan olib tashlashga yordam beradi. U, pestitsidlar Bu meva va sabzavotlardan oziq-ovqat olishning oson va samarali usuli. Pestitsidlar, Bu oldini olishga harakat qilingan, ammo tobora kuchayib borayotgan muammo. Bu haqda qanday fikrdasiz?

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. B. Azizov scientific research work in plant science.
2. O. Akhmedov The technology of cultivation of medicinal plants.
3. Iminchayev R.A, Jo'rayeva M.M, Ismoilov M.I, Ma'rufjonov J.G' Farg'ona vodiysi sharoitida "Polovchanka" bug'doy navini oziqlanish tartibotining iqtisodiy samaradorligi «Science and innovation»
4. Sotiboldiyeva G, Ma'rufjonov J, Solijonova D, Toshpo'latova Y. Kaliliy o'g'it konlari va uning ahamiyati. "Modern Science and Scientific Studies" 91-93 b
5. Sotiboldieva, G., Abduxakimova, X., Mirzakarimova, I., Xojiboev, B., & Qirgizova, M. (2022). Sug'oriladigan bo'z tuproqlar mintaqasida kalsiyning biogeokimyoviy xususiyatlari. Science and innovation, 1(A7), 121-126.

6. Yuldashev, G., & Sotiboldieva, G. (2015). Formation of the absorbed foundations of the irrigated gray-brown soils of the Sokhsy cone of carrying out. *Europaische Fachhochschule*, (5), 3-6.

7. Sotiboldieva, G., Abduxakimova, X., Yuldashev, A., & Xasanov, R. (2022). Sug'oriladigan kolmatajlangan bo'z tuproqlarda stronsiyning pedogeokimyosi. *Science and innovation*, 1(D7), 140-145.

8. Yuldashev F, S. G. (2015). Kolmatajlangan tuproklarda stronsiy va bariy. *UzMU xabarlari*, (3/2), 138-143

9. www.agro.uz website.

10. www.mehnat.uz website.